

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΑ΄.

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 18 ΤΟΥ ΜΗΗ 1913

ΑΡΙΘΜΟΣ 507

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Τὸ κρῖμα τοῦ ποιητῆ.
ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ. Ἡ συναυλία τοῦ Δημ. Θεάτρου.
Κ. ΜΑΛΕΑΣ. Ἀπὸ τὴν ἐκθεσὶ τῆς κ. Φλωρᾶ-Καραβία
ΓΑΥΡΟΣ ΟΡΝΙΘΗΣ. Ὁρνιθοσκαλίσματα.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Ὁ ποιητὴς καὶ τὸ κρῖμα τοῦ.
ΛΥΔΟΣ ΠΟΔΑΒΡΟΣ. Παράδειγμα Βουργάρικης δρόσης.
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Οἱ ἀπόγονοι.
ΨΥΧΑΡΗΣ. Τρία λόγια. (μετάφρ. Ε. Ε.)
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—Η ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ.

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΙΜΑ ΤΟΥ

(Jean Psichari. «Le crime du poète». Paris.
P. V. Stock et Cie editeurs. 1913.)

Ah! Viens donc m' aider ! Toi, si haute,
Si vraiment sublime, comprends,
Qu' il ne peut exister de faute,
Lorsque les cœurs sont purs et grands.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Τὸ κρῖμα τοῦ Ποιητῆ. Ὁ τίτλος τοῦ
τελευταίου βιβλίου τοῦ Ψυχάρη ποὺ μᾶς στάλθηκε
ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Ἀπλὴ συλλογὴ λυρικῶν στίχων. Καὶ μαζὶ ἓνα
δράμα. Καὶ μαζὶ τὸ μυθιστόρημα μιᾶς ψυχῆς, ποὺ
προτοῦ ριχτῇ στὸ χαρτί, πέρασε σὲ μιὰ ζωὴ. Καὶ
μαζὶ ἡ κριτικὴ καὶ ἡ ἀπολογία μιᾶς πράξης. Ἐνῶς
πολυσήμαντος κύκλος δημιουργικῆς ἐργασίας μέσα
στὸ βιβλίο τοῦτο, ποὺ δὲν εἶναι πολυσέλιδο, γγίζε-
ται καὶ τριγυρίζεται.

Μὰ τὸ βιβλίο, καθὼς τὸ χαρακτηρίζει ὁ ἴδιος ὁ
συγγραφέας του, δὲν εἶναι ἀπὸ χαρτί· ἀπὸ σάρκα
εἶναι καὶ στάζει αἷμα.

Βγαλμένο ἀπὸ ἓνα πρόσφατο τρομερὸ περιστα-
τικὸ τῆς ζωῆς τοῦ ποιητῆ. Ἄς μὴ θεωρηθῇ
προσωπικὸ ὑπερβολικὰ τὸ ἔργο τοῦτο. Ὁ ποιητὴς

ἀκκουμπᾷ στὴν ἀρχὴ τοῦ Γκαίτε: Δὲν ὑπάρχει ἀλ-
λὴ ποίηση παρὰ ἐκείνη ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ περι-
στατικὰ τῆς ζωῆς μας

Ἴσως βλέπει τὸ φῶς πολὺ πρόωρα. Ἀργότερα,
καὶ μὲ τἀντικείμενα στὴν ἀπόστασιν ποὺ πρέπει, θὰ
μποροῦσε νὰ κριθῇ ἀπαθέστερα καὶ ἀπὸ τὴν ἠθικὴ
τοῦ σημασία καὶ ἀπὸ τὴν ἀξία τοῦ τῆ φιλολογικῆς.
Μὰ ὁ ποιητὴς μᾶς λέει πῶς ἔγινε πολὺς λόγος γιὰ
τὸ τελευταῖο περιστατικὸ τῆς ζωῆς του, ὥστε ν' ἀ-
ναγκαστῇ γληγορώτερα παρ' ἔτι ταίριαζε, νὰ τὸ
ἐκδώσῃ τὸ ποίημά του.

Τί μὲ τοῦτο; Ἀργὰ ἡ γλήγορα, μέσα στὸ και-
νούριο βιβλίο τοῦ Ψυχάρη, μοναδικὸ στὸ εἶδος τοῦ
ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ ποὺ τὸ γέννησεν, ἀπὸ τὸ ψυχολο-
γικὸ πρόβλημα ποὺ ξετυλίγει, ἀπὸ τὰ βάρη μιᾶς
συνειδήσεως ποὺ διαφωτίζει, μέσα στὸ βιβλίο τοῦτο ἡ
ποίηση περνᾷ καὶ ἀστράφτει, παραδέρνει καὶ
γλυκοψυθυρίζει, φιλοσοφεῖ καὶ μυρολογᾷ, εἰρωνεύε-
ται καὶ παραπονιέται, στέκεται ἀπάνου σὲ ὅλα τὰ
σκαλοπάτια τῆς ποιητικῆς τέχνης.

Βιβλίο λυρικό, τραγικό, σπαραχτικό, πειραχτι-
κό, περιγελαστικό, ἀνακουφιστικό, θριαμβευτικό, ἡ-
ρωϊκό.

Ἀκοῦστ' ἓνα τοῦ τραγούδι ἀπὸ τὰ συντομώτερα
καὶ ἡσυχώτερα, ἔτσι ἄρρυθμα μεταφρασμένο· ἐπι-
γράφεται **Ποιητῆς**:

«Μ' ἐρωτᾷς, ψυχὴ μου,
τ' εἶμ' ἐγώ, κ' ἔτσι σ' ἀγαπῶ,
μὲ τέτοια ζέστα στὴ φλόγα μου,
μὲ τὸ φῶς αὐτὸ τὸ ζοφερὸ στὴν ἔγνοια μου;

Εἶμαι ποιητῆς, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ποιητῆς,
γεννημένος γιὰ νὰ φέρῃ τὴ φωνὴ
στὸ λαὸ ποὺ συντριμμένος, ἄμμοιρος,
σώπαινε ἀπὸ καιρό.

Εἶμαι ποιητῆς, ἀπὸ τὴ Γαλλία ποιητῆς,
ποὺ μὲ τὴν καρδιά του καὶ μὲ τοὺς στίχους του,
μὲ τὸ μεγαλεῖο τῆς συφορᾶς του,
κατάκτησε τὶς πρόσβινες δάφνες.»

Ὅλο τὸ μυστικὸ τῆς τέχνης τοῦ Ψυχάρη στὸ
τραγούδι τοῦτο μᾶς θυμίζεται.

Τὸ Ἑλληνικὸ αἷμα ποὺ βράζει μέσα του τὸν
τραβᾷ μπροστά, ἐπαναστάτῃ τῆς ἀκέψης, ἀναλυτὴ
λεπτεπίλεπτο τοῦ πάθους, πολεμιστῇ, τραγουδιστῇ.